

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๖/๒๕๕๖

วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายรอบรู้ วิริยะพันธุ์ กับพวก) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่งและวรรคสาม หรือไม่

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งคำโต้แย้งของผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลย ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ กค. ๕๕/๒๕๕๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่งและวรรคสาม หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้องนายพากเพียร วิริยะพันธุ์ ที่ ๑ และนายรอบรู้ วิริยะพันธุ์ ที่ ๒ เป็นจำเลยต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เพื่อให้ชำระหนี้ตามสัญญาค้ำประกันหนี้ที่บริษัท รีซีท จำนวนทุนทรัพย์ ๒,๖๔๒,๒๐๗,๕๐๐.๕๕ บาท โดยจำเลยทั้งสองได้ทำสัญญาค้ำประกันการที่บริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ได้ทำสัญญาที่บริษัท รีซีท ไว้กับโจทก์ ระหว่างเดือนสิงหาคม ๒๕๓๕ ถึงเดือนตุลาคม ๒๕๓๕ โดยบริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ฯ ได้ส่งซื้อรถยนต์และอะไหล่รถยนต์ ยี่ห้อเบนซ์ จากบริษัท เมอร์ซิเดสเบนซ์ ผู้ผลิตในประเทศเยอรมันนี และบริษัท ธนบุรีประกอบ

รถยนต์ฯ ได้ชำระราคาค่ารถยนต์และอะไหล่รถยนต์ที่สั่งซื้อ โดยวิธีกู้ยืมเงินจากธนาคารดอยท์ แบงก์ สาขากรุงเทพฯ เมื่อถึงกำหนดรับสินค้า ธนาคารดอยท์ แบงก์ สาขากรุงเทพฯ ได้แจ้งให้บริษัท ฌนบุรีประกอบรถยนต์ฯ ไปรับเอกสารเพื่อออกสินค้าและชำระเงิน แต่ปรากฏว่า บริษัท ฌนบุรีประกอบรถยนต์ฯ ไม่สามารถชำระเงินกู้ให้ธนาคารดอยท์ แบงก์ สาขากรุงเทพฯ ได้ บริษัท ฌนบุรีประกอบรถยนต์ฯ จึงได้ติดต่อธนาคารโจทก์เพื่อขอกู้เงินไปชำระหนี้โดยทำสัญญาทราสต์รีซีท จำนวน ๕ ครั้ง พร้อมออกตัวสัญญาใช้เงิน มอบให้ไว้แก่โจทก์ โจทก์ตกลงให้บริษัท ฌนบุรีประกอบรถยนต์ฯ ทำสัญญาทราสต์รีซีท และโจทก์ได้ชำระหนี้แทนบริษัท ฌนบุรีประกอบรถยนต์ฯ ให้แก่ธนาคารดอยท์ แบงก์ สาขากรุงเทพฯ ไปครบถ้วนแล้ว โดยจำเลยทั้งสองได้ทำสัญญาค้ำประกันการชำระหนี้ของบริษัท ฌนบุรีประกอบรถยนต์ฯ ดังนี้

ฉบับที่ ๑ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ในอัตรา ร้อยละ ๑๘.๕๐ ต่อปี

ฉบับที่ ๒ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๑,๘๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ในอัตรา ร้อยละ ๑๘.๕๐ ต่อปี

ฉบับที่ ๓ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๓๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ในอัตรา ร้อยละ ๒๑ ต่อปี

ฉบับที่ ๔ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๒๓๖,๕๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ในอัตรา ร้อยละ ๒๑ ต่อปี

เมื่อตัวสัญญาใช้เงิน ทั้ง ๕ ฉบับ ถึงกำหนดชำระ ปรากฏว่า บริษัท ฌนบุรีประกอบรถยนต์ฯ ไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่โจทก์ คงชำระเพียงดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ได้บางส่วนเท่านั้น รวมเป็นต้นเงินและดอกเบี้ยที่ค้างชำระจำนวน ๒,๖๔๒,๒๐๓,๕๐๐.๕๔ บาท โจทก์ได้มอบอำนาจให้ทนายความมีหนังสือแจ้งให้ บริษัท ฌนบุรีประกอบรถยนต์ฯ และจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๒ ชำระหนี้แล้ว แต่บริษัท ฌนบุรีประกอบรถยนต์ฯ และจำเลยทั้งสองเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ตามสัญญาแต่อย่างใด

จำเลยทั้งสองยื่นคำให้การปฏิเสธคำฟ้องของโจทก์ โดยให้การว่า ผู้รับมอบอำนาจฟ้องคดีของโจทก์ไม่มีอำนาจดำเนินคดี การกู้เงินระหว่างบริษัท ฌนบุรีประกอบรถยนต์ฯ กับธนาคารโจทก์ มิได้ทำเป็นหนังสือ โจทก์ไม่สามารถฟ้องร้องบังคับคดีได้ จำเลยทั้งสองจึงไม่จำต้องรับผิดชอบโจทก์ บริษัท ฌนบุรีประกอบรถยนต์ฯ ไม่มีความผูกพันตามกฎหมายที่จะต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามสัญญาทราสต์รีซีท เพราะมิได้รับเงินกู้ตามสัญญาทราสต์รีซีท จากโจทก์ ดังนั้น โจทก์จึงไม่สามารถใช้สิทธิเรียกร้องให้บริษัท ฌนบุรีประกอบรถยนต์ฯ ชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินได้ โจทก์จึงไม่มีสิทธิเรียกร้องต่อจำเลยทั้งสองด้วย

โจทก์ใช้อัตราแลกเปลี่ยนและใช้อัตราดอกเบี้ยในการคิดคำนวณไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การโดยเพิ่มข้อความว่า การที่โจทก์ไม่ดำเนินคดีกับบริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ฯ ด้วยนั้น เพราะเป็นไปตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๑) มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ซึ่งมีความหมายว่า ห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้ที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือให้ศาลงดการพิจารณาไว้ เฉพาะลูกหนี้ที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ แต่ไม่รวมถึงผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ ซึ่งจำเลยเห็นว่า บทบัญญัติแห่งมาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ กรณีจึงต้องด้วยมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญจะนำมาใช้บังคับไม่ได้ โดยจำเลยขอให้ศาลนี้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญได้ทำการพิจารณา วินิจฉัย

จำเลยทั้งสอง (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ได้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๑) มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย สรุปได้ว่า

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” ซึ่งมีความหมายว่าลูกหนี้และผู้ค้ำประกันที่ต้องรับผิดชอบหนี้เดียวกันและในคดีเดียวกันย่อมต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอกันในกฎหมาย และต้องได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน แต่บทบัญญัติของมาตรา ๕๐/๑๒ (๔) บัญญัติให้ศาลงดการพิจารณาคดีในส่วน of ลูกหนี้ แต่ไม่ได้ให้งดการพิจารณาคดีในส่วนของผู้ค้ำประกันยอมถือไม่ได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวของกฎหมายให้ความเสมอกันในระหว่างลูกหนี้และผู้ค้ำประกันและถือไม่ได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวให้ความคุ้มครองลูกหนี้และผู้ค้ำประกันเท่าเทียมกัน เนื่องจากผู้ค้ำประกันเป็นเพียงบุคคลที่สมัครใจเข้ารับผิดชอบชดใช้เงินแทนเมื่อลูกหนี้ที่ตนค้ำประกันในจำนวนหนี้ที่ลูกหนี้มีอยู่ต่อโจทก์ แต่ไม่เกินวงเงินค้ำประกัน หากการพิจารณาคดีในส่วน of ลูกหนี้ต้องงดไปโดยที่ไม่งดการพิจารณาคดีในส่วน of ผู้ค้ำประกันด้วย ผู้ค้ำประกันก็จะต้องชดใช้หนี้ที่ตนค้ำประกันตามคำพิพากษาต่างๆ ที่ลูกหนี้เป็นผู้รับผิดชอบต่อโจทก์โดยตรง แต่เมื่อการพิจารณาคดีในส่วน of ลูกหนี้งดไปโดยที่ไม่งดการพิจารณาคดีในส่วน of ผู้ค้ำประกันด้วย ผู้ค้ำประกันกลับกลายเป็นผู้รับผิดชอบก่อนที่ลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบ ศาลก็จะพิพากษาให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ โดยที่ไม่วินิจฉัยให้ลูกหนี้ชำระหนี้ด้วย ซึ่งผู้ค้ำประกันอาจต้องรับผิดชอบยิ่งไปกว่าลูกหนี้ชั้นต้นที่ขอฟื้นฟูกิจการ ผู้ค้ำประกันที่ได้ชำระหนี้ให้โจทก์แทนลูกหนี้ไปตาม

คำพิพากษาก็ไม่อาจได้เบียดเอาเงินคืนจากลูกหนี้ได้ ผลร้ายก็จะตกแก่ผู้ค้ำประกัน ดังนั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคสาม บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้” เกี่ยวกับความเป็นลูกหนี้ และผู้ค้ำประกัน ถือว่าเป็นความแตกต่างในเรื่อง “สถานะของบุคคล” ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวนี้ เมื่อบทบัญญัติของมาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ของพระราชบัญญัติล้มละลายฯ บัญญัติให้งดการพิจารณาในส่วนของลูกหนี้ ในคดีเดียวกันอันเกิดจากมูลหนี้เดียวกัน ย่อมถือได้ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติเพราะบุคคลหนึ่งในสถานะที่เป็นลูกหนี้ได้รับการปฏิบัติโดยการงดการพิจารณาในคดีที่ตนถูกฟ้อง แต่อีกบุคคลหนึ่งในสถานะที่เป็นผู้ค้ำประกันในคดีเดียวกันอันเกิดจากมูลหนี้เดียวกัน ไม่ได้รับการปฏิบัติโดยการงดการพิจารณาคดีในทำนองเดียวกันจึงเป็นการเลือกปฏิบัติ พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคสาม และใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง พิจารณาแล้ว เห็นว่า คำโต้แย้งของจำเลยทั้งสอง เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งสองมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

ในประเด็นนี้ต้องพิจารณาก่อนว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางจะใช้บังคับแก่คดี หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า คดีนี้โจทก์มิได้ฟ้องลูกหนี้ชั้นต้น คือ บริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด เป็นจำเลยในคดี คงฟ้องเฉพาะจำเลยทั้งสอง ผู้ร้อง ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกัน เนื่องจากศาลล้มละลายกลาง มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของ บริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ก่อนที่โจทก์จะฟ้องจำเลยทั้งสอง ผู้ร้อง เป็นคดีนี้ โจทก์มิได้ฟ้องลูกหนี้ชั้นต้นและศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง มิได้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๑๒ (๔) มาใช้บังคับแก่คดี กรณีตามคำร้องไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๔ คน จึงวินิจฉัย ให้ยกคำร้อง

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑ คน คือ นายอมร รักษาสัตย์ เห็นว่า พระราชบัญญัติ ล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับ แก่คดี และวินิจฉัยว่า มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายกระมล ทองธรรมชาติ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายจิระ บุญพจนสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เฉลิมวณิชย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายผัน จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระแก้ว	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมานิต วิทยาเต็ม	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายศักดิ์ เตชะชาญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุธี สุทธิสมบูรณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ